

8. Зниження прибутковості кредитно-інвестиційних операцій та одночасне зростання строку надання коштів пов'язано із зростанням частки наукомістких галузей у світові економіці.

9. Зміщення акцентів банківської діяльності у бік інформаційних технологій та надання послуг клієнтам дистанційно, тобто через канали новітніх засобів зв'язку (Інтернет, war-протокол, GPRS та ін.).

УДК.336.71

П. М. Чуб,

канд. екон. наук, доцент кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ СИСТЕМОЮ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день банківська система України знаходиться в стані рецесії, причиною чого стали не тільки наслідки світової фінансово-економічної кризи на банківську систему, але й велика кількість інших внутрішніх факторів, які ще більше поглиблюють цей спад. Не останню роль у поглибленні кризи банківських установ зіграли диспропорції у проведенні монетарної і фінансової політики НБУ, зокрема неадекватна емісія грошей, яка обумовила неконтрольовану кількість грошової маси в економіці, застосування економічно не обгрунтованої облікової ставки НБУ, надмірне розширення курсового коридору по основним валютам, що лише посилює розвиток інфляції та ускладнює функціонування банківських структур.

Основними факторами, які підірвали діяльність банківських установ України, є:

—значне зростання обсягів зовнішньої заборгованості приватного сектору, що стало серйозною загрозою дестабілізації курсу гривні у зв'язку з погашенням великих обсягів короткострокового боргу та у зв'язку зі значним дефіцитом рахунку поточних операцій;

—недовіра інвесторів, відтік капіталу, згорання інвестиційних проєктів в Україні;

—неефективна валютно-курсова політика, яка спирається на жорсткі монетарні та антиінфляційні заходи, зниження курсу

гривні внаслідок дисбалансу між попитом і пропозицією іноземної валюти на міжбанківському ринку.

Забезпечення стабільного розвитку й антикризового управління банківською системою країни значною мірою обумовлене ефективністю та цілеспрямованістю здійснення НБУ грошово-кредитної політики, а також послідовністю і доцільністю застосування тих чи інших інструментів грошово-кредитного регулювання. Зокрема відомо, що зниження мінімальних обов'язкових резервів сприяє підвищенню ліквідності банків, збільшенню частки працюючих активів, що позитивно відображається на якості активів та рівні прибутковості. Крім цього, зниження норм обов'язкового резервування за строковими депозитами позитивно відображається на збільшенні частки стабільних банківських зобов'язань і, відповідно, приводить до підвищення якості пасивів банку. Під час підвищення ставок обов'язкового резервування знижується рівень сукупної банківської ліквідності, зростає попит на ресурси центробанку, що призводить до підвищення витрат банків. Також збільшується частка високоліквідних активів, яку зберігають у центробанку, зменшується частка працюючих активів, що призводить до зменшення банківської прибутковості. Вплив облікової ставки полягає у тому, що її збільшення обмежує ресурсні можливості банків, зменшує обсяги активних операцій банку та негативно позначається на отриманні прибутку. Зменшення облікової ставки приводить до зростання обсягу активних операцій, підвищення рівня прибутковості. У таких умовах, окрім цього, виникає необхідність підтримувати здатність комерційних банків до виконання своїх зобов'язань за пасивом, зокрема, забезпечуючи достатній обсяг власного капіталу.

Ефективне функціонування механізму рефінансування позитивно відображається на ліквідності банків та фінансовій стійкості в цілому. Надана з боку НБУ можливість комерційним банкам отримувати кредити рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу, розміщеного в НБУ, забезпечила впровадження механізму трансформації частини короткотермінових ресурсів банків у довготермінові для сприяння зменшенню розривів між термінами та обсягами за коштами залученими і розміщеними в економіку, що позитивно впливає на підвищення якості банківських активів і зобов'язань.

Важливим напрямком у забезпеченні антикризового управління банківською системою є вдосконалення державного регулювання і нагляду за діяльністю банківської системи. Зокрема, щоби підвищити рівень фінансової стійкості банків, необхідно вжити

ряд заходів органам державної влади, Національному банку України. Такими заходами слід передбачити внесення змін у банківське законодавство, в нормативні акти НБУ, у порядок моніторингу банківської діяльності з точки зору посилення впливу на комерційні банки з боку НБУ. Отже, на рівні державного регулювання методи банківського антикризового управління мають бути направлені на:

- впорядкування та оновлення нормативної бази;
- перегляд монетарної та фінансової політики НБУ;
- введення тимчасової адміністрації в більшу кількість банків;
- фінансове оздоровлення банків;
- сприяння інноваційній активності та діяльності по реорганізації найбільш економічно нестійких банків;
- розробка та впровадження системи депозитного страхування (за прикладом досвіду США).

Підсумовуючи, можна сказати, що зараз банки об'єктивно можуть надавати значно менше кредиту, ніж у докризовий період і значно дорожче, на більш жорстких, негнучких умовах, а економіка потребує значно більшого за обсягом і значно дешевшого, організаційно доступнішого кредиту чим у докризовий період. Без якнайшвидшого розв'язання цієї дилеми і банківська система, і реальний сектор економіки будуть ще тривалий час знаходитися в стадії стагнації. Для вирішення цієї задачі необхідно негайно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на відновлення і посилення довіри суспільства до банків.

УДК 336.717.061 (477)

Т. С. Шалига,

аспірантка кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
керівник Центру дистанційних послуг ПАТ «Сведбанк»

ТЕЛЕМАРКЕТИНГ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ТА ПРОДУКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ БАНКУ З РОЗДРІБНИМИ СПОЖИВАЧАМИ

Роздрібне банківництво сьогодні пильно досліджує варіанти утримання та підвищення прибутковості клієнтів, що дедалі набуває вагомого значення в контексті конкурентної боротьби та потреби збереження частки ринку. Дистанційні банківські по-